

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра теорії та методики фізичного виховання

08-01-168М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Корекційна педагогіка»

для здобувачів вищої першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія»
спеціальності 227 «Терапія та реабілітація»,
спеціалізація 227.1 «Фізична терапія»
денної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІ охорони здоров'я
Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Методичні вказівки до лабораторних занять з навчальної дисципліни «Корекційна педагогіка» для здобувачів вищої першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізація 227.1 «Фізична терапія» денної форми навчання. [Електронне видання] / Михайлова І. О. – Рівне : НУВГП, 2024. – 28 с.

Укладач: Михайлова Ірина Олегівна, старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Відповідальний за випуск: Гамма Т. В., кандидат біологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Керівник групи забезпечення освітньої програми «Фізкультурно-спортивна реабілітація»: Нестерчук Н. Є., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

© І. О. Михайлова, 2024
© НУВГП, 2024

Зміст

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	6
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	7
Лабораторне заняття № 1. Практичне застосування базових понять та термінів корекційної педагогіки	7
Лабораторне заняття № 2. Основні методи налагодження співпраці з дітьми з особливими освітніми потребами	7
Лабораторне заняття № 3. Особливості діагностування дітей з особливими освітніми потребами	8
Лабораторне заняття № 4. Складання індивідуальних програм розвитку	9
Лабораторне заняття № 5. Корекційні програми у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами	10
Лабораторне заняття № 6. Сенсорна інтеграція у корекційній роботі. Порушення у сенсорній інтеграції – гіпочутливість, гіперчутливість, пошук відчуттів	11
Лабораторне заняття № 7. Корекційна робота з дітьми з порушенням мовлення	11
Лабораторне заняття № 8. Корекційна робота з дітьми з порушенням зору	12
Лабораторне заняття № 9. Корекційна робота з дітьми з порушенням слуху	13
Лабораторне заняття № 10. Корекційна робота з дітьми з затримкою психічного розвитку	14
Лабораторне заняття № 11. Корекційна робота з дітьми з затримкою емоційно-вольового розвитку	14
Лабораторне заняття № 12. Корекційна робота з дітьми з затримкою інтелектуального розвитку	15
Лабораторне заняття № 13. Корекційна робота з дітьми з порушенням опорно-рухового апарату	16
Лабораторне заняття № 14. Особливості корекційної роботи з дітьми з розладом аутистичного спектру	17
Лабораторне заняття №15. АВА-терапія у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектру	18
Лабораторне заняття №16. Використання сенсорної інтеграції у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектра	19
Лабораторне заняття №17. Особливості корекційної роботи з дітьми з синдромом Дауна	20
Лабораторне заняття №18. Корекція небажаної поведінки у дітей методами АВА-терапії	20

Лабораторне заняття № 19. Застосування методики Монтесорі у корекційній роботі	21
Лабораторне заняття №20. Групова робота з дітьми з особливими освітніми потребами	22
РОЗДІЛ 3. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	24
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	28

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Корекційна педагогіка» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» спеціалізацією 227.1. «Фізична терапія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Корекційна педагогіка – це галузь педагогіки, яка займається вивченням особливостей розвитку дітей з різними відхиленнями та розладами, а також розробкою і застосуванням методів і прийомів корекції цих відхилень. Мета корекційної педагогіки – створення оптимальних умов для розвитку особистості дитини, подолання труднощів у навчанні, спілкуванні та адаптації до соціального середовища.

Лабораторні роботи з корекційної педагогіки спрямовані на формування у майбутніх фахівців практичних навичок, необхідних для проведення діагностики, розробки індивідуальних корекційних програм та здійснення психокорекційної роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби.

У процесі виконання лабораторних робіт студенти отримають можливість:

- ✓ ознайомитися з основними теоретичними положеннями корекційної педагогіки;
- ✓ навчитися проводити психологічну діагностику різних видів порушень розвитку;
- ✓ розробити індивідуальні програми психокорекційної роботи з дітьми;
- ✓ оволодіти різноманітними методами і прийомами психокорекції;
- ✓ набути досвіду практичної роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби.

Виконання лабораторних робіт сприятиме розвитку у студентів таких професійно важливих якостей, як спостережливість, аналітичне мислення, емпатія, креативність, комунікативні навички та готовність до постійного професійного зростання.

РОЗДІЛ 1
ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Практичне застосування базових понять та термінів корекційної педагогіки	2
2	Тема 2. Основні методи налагодження співпраці з дітьми з особливими освітніми потребами	2
3	Тема 3. Особливості діагностування дітей з особливими освітніми потребами	2
4	Тема 4. Складання індивідуальних програм розвитку	2
5	Тема 5. Корекційні програми у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами	2
6	Тема 6. Сенсорна інтеграція у корекційній роботі. Порушення у сенсорній інтеграції – гіпочутливість, гіперчутливість, пошук відчуттів	2
7	Тема 7. Корекційна робота з дітьми з порушенням мовлення	2
8	Тема 8. Корекційна робота з дітьми з порушенням зору	2
9	Тема 9. Корекційна робота з дітьми з порушенням слуху	2
10	Тема 10. Корекційна робота з дітьми з затримкою психічного розвитку	2
11	Тема 11. Корекційна робота з дітьми з затримкою емоційно-вольового розвитку	2
12	Тема 12. Корекційна робота з дітьми з затримкою інтелектуального розвитку	2
13	Тема 13. Корекційна робота з дітьми з порушенням опорно-рухової системи	2
14	Тема 14. Особливості корекційної роботи з дітьми з розладом аутистичного спектру	2
15	Тема 15. АВА-терапія у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектру	2
16	Тема 16. Використання сенсорної інтеграції у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектру	2
17	Тема 17. Особливості корекційної роботи з дітьми з синдромом Дауна	2
18	Тема 18. Корекція небажаної поведінки у дітей методами АВА-терапії	2
19	Тема 19. Застосування методики Монтесорі у корекційній роботі	2
20	Тема 20. Групова робота з дітьми з особливими освітніми потребами	2
	Разом	40

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторне заняття № 1

Практичне застосування базових понять та термінів корекційної педагогіки

Мета: ознайомити здобувачів освіти з основними термінами та поняттями корекційної педагогіки.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з базовими термінами.

Короткий огляд теми

Корекційна педагогіка – це галузь педагогіки, яка займається вивченням особливостей розвитку, навчання та виховання дітей з різними відхиленнями у розвитку. Головна мета корекційної педагогіки – створення умов для максимально повної реалізації потенціалу кожної дитини, незалежно від її особливостей.

Основні поняття та терміни:

- дефект – відхилення від норми у фізичному або психічному розвитку дитини.
- аномальний розвиток – відхилення від типового шляху розвитку, пов'язане з органічними або функціональними порушеннями.
- корекція – систематична педагогічна діяльність, спрямована на усунення або пом'якшення наслідків дефекту.
- компенсація – пристосування дитини до умов життя за рахунок розвитку інших, збережених функцій.
- абілітація – розвиток у дитини навичок, які вона раніше не мала через свій дефект.
- реабілітація – відновлення втрачених або порушених функцій.
- соціалізація – процес включення дитини в соціальне середовище, формування у неї соціальних навичок та цінностей.
- інклюзивне навчання – навчання дітей з особливими освітніми потребами разом зі здоровими однолітками.

Завдання корекційної педагогіки:

- виявлення та діагностика порушень розвитку у дітей;
- розробка індивідуальних програм корекційної роботи;
- створення сприятливих умов для навчання і виховання дітей з особливими потребами;
- підготовка фахівців для роботи з дітьми, які мають відхилення у розвитку;
- пропаганда ідей інклюзивної освіти.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо практичного застосування базових понять та термінів корекційної педагогіки (підготуватися до ведення дискусії щодо базових понять та термінів корекційної педагогіки).

Питання:

1. Охарактеризувати корекційну педагогіку як навчальну дисципліну та галузь педагогіки
2. Основні терміни та поняття корекційної педагогіки.

Лабораторне заняття № 2

Основні методи налагодження співпраці з дітьми з особливими освітніми потребами

Мета: ознайомити здобувачів освіти з основними методами налагодження співпраці з дітьми з особливими освітніми потребами

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Вивчити принципи налагодження співпраці з дітьми з ООП.

Короткий огляд теми

Діагностика/цілі до співпраці:

1. Дитина спокійно реагує на дорослого під час своїх ігор (дорослий поруч, не втручається в гру)
2. Дитина спокійно реагує, коли дорослий коментує її діяльність
3. Дитина переводить погляд на іншу іграшку.
4. Дитина бере від дорослого мотиваційний предмет
5. Дитина спокійно реагує на фізичну підказку.
6. Дитина реагує на жестову підказку
7. З двох іграшок дитина вибирає мотиваційну.
8. Дитина на наше прохання ставить мотиваційний предмет в коробку і переключається на інший мотиваційний предмет
9. Дитина віддає на наше прохання мотиваційний предмет нам в руки і переключається на інший мотиваційний предмет.
10. Дитина віддає на наше прохання мотиваційний предмет нам в руки і переключається на просте завдання.

Аби співпраця з дитиною була можливою, дитина має бути зацікавлена у взаємодії з дорослим. Найкраще цього досягати через мотиваційну сферу дитини. У кожної дитини є певні мотиваційні предмети або певна мотиваційна діяльність. Мається на увазі те, що дитина любить робити, чим дитина любить бавитись. Це все те, до чого дитина самостійно проявляє ініціативу.

Методи налагодження співпраці:

1. Заохочення мотиваційною діяльністю/предметом.
2. Парне/послідовне обумовлення.
3. Навчальний контроль.
4. Візуальний розклад.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати різні засоби налагодження співпраці з дітьми з особливими освітніми потребами (засоби та методи на вибір здобувачі вищої освіти).

Питання:

1. Поясніть різницю між парним та послідовним обумовленням.
2. Охарактеризуйте поняття «навчальний контроль».
3. Охарактеризуйте поняття «візуальний розклад».
4. Як відбувається заохочення мотиваційною діяльністю/предметом?

Лабораторне заняття № 3**Особливості діагностування дітей з особливими освітніми потребами**

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями та методами діагностування дітей з особливими освітніми потребами.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з особливостями діагностування дітей з особливими освітніми потребами.

Короткий огляд теми

Діагностика дітей з особливими освітніми потребами – це комплексний і багатогранний процес, який вимагає використання різних методів та засобів. Метою діагностики є не лише встановлення факту наявності відхилень у розвитку, а й визначення їхньої природи, ступеня вираженості та розробки індивідуальної програми корекційно-розвиткової роботи.

Особливості діагностики дітей з ООП:

- комплексний підхід. Діагностика охоплює різноманітні сфери розвитку дитини: когнітивну, мовленнєву, соціальну, емоційну, фізичну.
- індивідуальний підхід. Кожна дитина з ООП – це унікальна особистість, тому програма діагностики розробляється індивідуально з урахуванням її особливостей.
- динамічність. Діагностика – це не одноразовий акт, а тривалий процес, який дозволяє відстежувати динаміку розвитку дитини та коригувати програму роботи.
- міждисциплінарність. У процесі діагностики беруть участь різні фахівці: психологи, логопеди, дефектологи, лікарі та інші.
- співпраця з родиною. Родина дитини є важливим партнером у процесі діагностики та корекції.

Методи діагностики:

- спостереження – систематичне спостереження за поведінкою дитини в різних ситуаціях дозволяє виявити її сильні та слабкі сторони.
- бесіда – бесіда з дитиною та її батьками допомагає зібрати анамнез, визначити рівень розвитку мовлення, пізнавальних процесів, соціальних навичок.
- тестування – використовуються стандартизовані тести для оцінки рухових функцій, таких як тест Денніса, тест Озерського, тест Батель.
- функціональні проби – дозволяють оцінити витривалість, силу, координацію рухів у динамічних умовах.
- інструментальні методи – електроміографія, комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія (за показаннями).
- опитувальники для батьків та вчителів. Допомагають зібрати інформацію про розвиток дитини в побуті та навчальному середовищі.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо особливостей діагностування дітей з особливими освітніми потребами (підготуватися до ведення дискусії щодо особливостей діагностування дітей з ООП).

Питання:

1. Перерахуйте та охарактеризуйте основні методи діагностики дітей з особливими освітніми потребами
2. Опишіть особливості діагностування дітей з особливими освітніми потребами.

Лабораторне заняття № 4

Складання індивідуальних програм розвитку

Мета: ознайомити здобувачів освіти з ключовими етапами складання індивідуальних програм.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з особливостями складання індивідуальних програм.

Короткий огляд теми

Складання індивідуальних програм розвитку (ІПР) для дітей з особливими освітніми потребами (ООП) є важливим етапом фізичної реабілітації. Цей документ визначає конкретні цілі, завдання та методи, які будуть використовуватися для досягнення максимального прогресу дитини.

Ключові етапи складання ІПР:

1. Комплексна оцінка:
 - збір анамнезу – вивчення медичної історії дитини, особливостей розвитку, наявних діагнозів.
 - оцінка рухових функцій – аналіз амплітуди рухів, сили м'язів, координації,

- рівноваги, постави.
 - оцінка сенсорної інтеграції – аналіз реакцій дитини на різні сенсорні стимули (дотик, зір, слух).
 - оцінка когнітивних функцій – аналіз уваги, пам'яті, мислення, мовлення.
 - оцінка соціальних навичок та емоційного стану.
2. Постановка цілей:
- короткострокові цілі – конкретні результати, яких планується досягти за короткий період (наприклад, збільшити амплітуду рухів у суглобі на 10 градусів).
 - довгострокові цілі – загальні цілі, які відображають бажаний кінцевий результат (наприклад, навчитися самостійно ходити).
3. Вибір методів і засобів:
- пасивні вправи – виконання рухів фізіотерапевтом для збільшення обсягу рухів у суглобах.
 - активні вправи – виконання рухів дитиною під контролем фізіотерапевта.
 - масаж: класичний, сегментарний, точковий, вібраційний.
 - лікувальна фізкультура – вправи для розвитку сили, координації, рівноваги.
 - апаратна фізіотерапія: ультразвук, електростимуляція, магнітотерапія.
 - ортезування – використання ортезів для корекції постави, фіксації суглобів.
4. Розробка програми занять:
- визначення частоти та тривалості занять.
 - розподіл вправ за блоками (розминка, основна частина, закінчення).
 - вибір іграшок, обладнання, які будуть використовуватися під час занять.
5. Контроль та корекція:
- регулярна оцінка прогресу дитини.
 - корекція програми занять з урахуванням досягнутих результатів.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Продемонструвати вміння визначати рівень розвитку дитини за заданими параметрами і на основі діагностики скласти індивідуальну програму розвитку.

Питання:

1. Охарактеризуйте поняття «індивідуальна програма розвитку».
2. Які особливості складання індивідуальної програми розвитку?

Лабораторне заняття № 5

Корекційні програми у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами

Мета: ознайомити здобувачів освіти з корекційними програмами, сформувати розуміння, як коректно їх використовувати у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з корекційними програмами.

Короткий огляд теми

Корекційні програми відіграють вирішальну роль у розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Вони допомагають подолати труднощі, розвинути навички та адаптуватися до навколишнього світу. Однією з відомих програм є «Маленькі сходинки».

«Маленькі сходинки» – це комплексна програма раннього втручання для дітей із затримкою розвитку від народження до 4-річного віку. Вона спрямована на стимуляцію всіх сфер розвитку дитини:

- фізичний розвиток: дрібна та велика моторика, координація рухів, сенсорна інтеграція.

- когнітивний розвиток: увага, пам'ять, мислення, уява.
- мовленнєвий розвиток: розуміння мови, активна мова, комунікативні навички.
- соціальний розвиток: взаємодія з іншими дітьми та дорослими, емоційна регуляція.

Вибір корекційної програми залежить від:

- віку дитини. Для дітей раннього віку більше підходять програми, що розвивають базові навички, для старших дітей – програми, спрямовані на розвиток конкретних навичок.
- діагнозу. Кожен діагноз має свої особливості, тому програма підбирається індивідуально.
- потреб дитини. Програма повинна відповідати конкретним труднощам, з якими стикається дитина.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати одну з корекційних програм розвитку дітей з особливими освітніми потребами (корекційна програма на вибір здобувача вищої освіти).

Питання:

1. Охарактеризуйте поняття «корекційна програма»?
2. Охарактеризуйте особливості вибору корекційної програми.

Лабораторне заняття № 6

Сенсорна інтеграція у корекційній роботі. Порушення у сенсорній інтеграції – гіпочутливість, гіперчутливість, пошук відчуттів

Мета: ознайомити здобувачів освіти з основними поняттями сенсорної інтеграції.

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з порушеннями у сенсорній інтеграції – гіпочутливістю, гіперчутливістю, пошуком відчуттів.

Короткий огляд теми

Сенсорна інтеграція – це нейрофізіологічний процес, під час якого мозок організовує та інтерпретує інформацію, отриману від органів чуття (зір, слух, дотик, смак, нюх, вестибулярний апарат, пропріоцепція). Ця інформація допомагає нам взаємодіяти зі світом, виконувати рухи, навчатися та адаптуватися до змін.

Порушення сенсорної інтеграції проявляються у вигляді різних труднощів у повсякденному житті. Найпоширенішими є:

- гіпочутливість – знижена чутливість до сенсорних стимулів.
- гіперчутливість – підвищена чутливість до сенсорних стимулів.
- пошук відчуттів – постійна потреба в сенсорних стимулах.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати заняття з сенсорної інтеграції (вік дитини та порушення у сфері сенсорної інтеграції на вибір здобувача вищої освіти).

Питання:

1. Охарактеризуйте застосування сенсорної інтеграції у корекційній роботі.
2. Як проявляється гіпочутливість у поведінці дитини?
3. Як проявляється гіперчутливість у поведінці дитини?

Лабораторне заняття № 7

Корекційна робота з дітьми з порушенням мовлення

Мета: ознайомити здобувачів з особливостями корекційної роботи з дітьми з порушенням мовлення.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з різновидами порушення мовлення у дітей.

Короткий огляд теми

Корекційна робота з дітьми, які мають порушення мовлення, є важливим етапом у їхньому розвитку. Вона спрямована на подолання мовленнєвих труднощів та сприяння повноцінному спілкуванню дитини з оточенням.

Види порушень мовлення:

- фонетичні порушення – неправильна вимова звуків.
- фонематичні порушення – порушення звукового аналізу і синтезу.
- загальне недорозвинення мовлення – відставання у формуванні всіх компонентів мовлення.
- заїкання – порушення ритму і темпу мовлення.

Мета корекційної роботи:

- подолання – усунення основних мовленнєвих порушень.
- розвиток – формування всіх компонентів мовлення (фонетика, лексика, граматики).
- компенсація – розвиток компенсаторних механізмів.
- соціалізація – сприяння повноцінному спілкуванню дитини з оточенням.

Основні напрямки корекційної роботи:

- розвиток фонематичного слуху – вправи на розрізнення звуків, розвиток фонематичних представлень.
- розвиток артикуляційної моторики – вправи для розвитку рухів органів артикуляції.
- формування лексики – розширення словникового запасу, вправи на утворення нових слів.
- формування граматичної будови мовлення – вправи на узгодження слів у реченні, використання різних частин мови.
- розвиток зв'язного мовлення – складання розповідей, переказування текстів.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням мовлення (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням мовлення).

Питання:

1. Опишіть види порушень мовлення у дитини.
2. Охарактеризуйте корекційну роботу з дітьми з порушенням мовлення.

Лабораторне заняття № 8

Корекційна робота з дітьми з порушенням зору

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями корекційної роботи з дітьми з порушенням зору.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами корекційної роботи з дітьми з порушенням зору.

Короткий огляд теми

Корекційна робота з дітьми, які мають порушення зору, спрямована на максимальне використання збережених функцій, розвиток компенсаторних механізмів і підготовку дітей до самостійного життя.

Особливості дітей з порушеннями зору:

- повільніший темп пізнання. Через обмежені можливості зорового сприйняття діти з порушеннями зору пізнають світ повільніше.
- складнощі з орієнтацією в просторі. Відсутність або обмеженість зорової інформації ускладнює орієнтацію в просторі.

- обмежені можливості для самостійної діяльності. Через обмежені зорові функції діти часто потребують допомоги в повсякденному житті.

Мета корекційної роботи:

- розвиток компенсаторних механізмів – залучення інших аналізаторів (слух, дотик) для пізнання світу.
- формування навичок самообслуговування – навчання дітей виконувати гігієнічні процедури, орієнтуватися в просторі, користуватися предметами побуту.
- розвиток пізнавальних процесів – пам'ять, увага, мислення, уява.
- соціалізація – формування навичок спілкування, адаптація до соціального середовища.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням зору (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням зору).

Питання:

1. Опишіть особливості дітей з порушенням зору.
2. Охарактеризуйте корекційну роботу з дітьми з порушенням зору.

Лабораторне заняття № 9

Корекційна робота з дітьми з порушенням слуху

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями корекційної роботи з дітьми з порушенням слуху.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами корекційної роботи з дітьми з порушенням слуху.

Короткий огляд теми

Корекційна робота з дітьми, які мають порушення слуху, є складним і багатогранним процесом, спрямованим на розвиток компенсаторних механізмів, формування мовлення та соціальну адаптацію.

Особливості дітей з порушеннями слуху:

- обмежений доступ до мовної інформації. Через порушення слуху діти отримують менше мовленнєвих стимулів.
- повільне формування мовлення. Мовлення формується пізніше і з відхиленнями.
- складнощі з розумінням мови. Можуть виникати труднощі з розумінням інтонацій, темпу мови, а також абстрактних понять.
- соціальна ізоляція. Через труднощі у спілкуванні діти можуть відчувати себе ізольованими.

Мета корекційної роботи:

- розвиток залишкового слуху – максимальне використання залишкового слуху для сприйняття мовлення.
- формування мовлення – розвиток артикуляції, лексики, граматики.
- розвиток мовленнєвого мислення – формування абстрактного мислення через мову.
- соціалізація – навчання спілкуванню, адаптація до соціального середовища.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням слуху (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням слуху).

Питання:

1. Опишіть особливості дітей з порушенням слуху.
2. Охарактеризуйте корекційну роботу з дітьми з порушенням слуху.

Лабораторне заняття № 10**Корекційна робота з дітьми з затримкою психічного розвитку**

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями корекційної роботи з дітьми з затримкою психічного розвитку.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами корекційної роботи з дітьми з затримкою психічного розвитку.

Короткий огляд теми.

Затримка психічного розвитку (ЗПР) – це складне порушення, яке впливає на різні аспекти розвитку дитини. Корекційна робота з дітьми з ЗПР спрямована на подолання цих труднощів, розвиток потенціалу дитини та її соціальну адаптацію.

Основні прояви ЗПР:

- повільний темп розвитку – пізніше оволодіння мовою, ходьбою, самообслуговуванням.
- порушення пізнавальних процесів: уваги, пам'яті, мислення.
- порушення мовлення – відставання у формуванні всіх компонентів мовлення.
- емоційні проблеми: підвищена тривожність, агресивність, замкнутість.
- труднощі у навчанні – труднощі з концентрацією уваги, запам'ятовуванням інформації, виконанням завдань.

Мета корекційної роботи:

- подолання – усунення основних проявів ЗПР.
- розвиток – формування пізнавальних процесів, мовлення, соціальних навичок.
- компенсація – розвиток компенсаторних механізмів.
- соціалізація – сприяння повноцінному спілкуванню дитини з оточенням.

Основні напрямки корекційної роботи:

- розвиток пізнавальних процесів: уваги, пам'яті, мислення, уяви.
- розвиток мовлення: формування фонетики, лексики, граматики, зв'язного мовлення.
- розвиток дрібної моторики: вправи для пальців рук, розвиток координації рухів.
- розвиток соціальних навичок: навчання взаємодії з іншими людьми, емоційної регуляції.
- корекція поведінки: формування позитивних моделей поведінки, зменшення проявів агресії, гіперактивності.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою психічного розвитку (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою психічного розвитку).

Питання:

1. Опишіть особливості дітей з затримкою психічного розвитку.
2. Охарактеризуйте корекційну роботу з дітьми з затримкою психічного розвитку.

Лабораторне заняття № 11**Корекційна робота з дітьми з затримкою емоційно-вольового розвитку**

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями корекційної роботи з дітьми з затримкою емоційно-вольового розвитку

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами корекційної роботи з дітьми з затримкою емоційно-вольового розвитку.

Короткий огляд теми.

Затримка емоційно-вольового розвитку – це порушення, яке проявляється у труднощах з управлінням емоціями, поведінкою та прийняттям рішень. Діти з ЗЕВР можуть відчувати труднощі з концентрацією уваги, контролем імпульсів, взаємодією з однолітками та дорослими.

Основні прояви:

- труднощі з управлінням емоціями: часті зміни настрою, вибухи гніву, плаксивість.
- проблеми з поведінкою: імпульсивність, агресивність, гіперактивність, або навпаки, пасивність і замкнутість.
- труднощі з концентрацією уваги: відволікання, нездатність дотримуватися інструкцій.
- труднощі з соціальною взаємодією: проблеми з встановленням контактів з однолітками, конфліктність.

Мета корекційної роботи

- розвиток емоційної сфери – навчання розпізнавати та виражати свої емоції, розвиток емпатії.
- формування вольових якостей – розвиток самоконтролю, наполегливості, цілеспрямованості.
- розвиток соціальних навичок – навчання спілкуванню, співпраці, вирішенню конфліктів.
- корекція поведінки – формування позитивних моделей поведінки, зменшення проявів агресії, гіперактивності.

Основні напрямки корекційної роботи:

- розвиток емоційного інтелекту – навчання розпізнавати свої та чужі емоції, виражати їх словами, управляти ними.
- тренінг соціальних навичок – відпрацювання навичок спілкування, співпраці, вирішення конфліктів.
- релаксаційні техніки – навчання методам розслаблення та управління стресом.
- когнітивно-поведінкова терапія – зміна негативних моделей мислення та поведінки.
- ігрова терапія – використання ігор для розвитку емоційної сфери та соціальних навичок.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою емоційно-вольового розвитку (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою емоційно-вольового розвитку).

Питання:

1. Опишіть особливості дітей з затримкою емоційно-вольового розвитку.
2. Охарактеризуйте корекційну роботу з дітьми з затримкою емоційно-вольового розвитку.

Лабораторне заняття № 12**Корекційна робота з дітьми з затримкою інтелектуального розвитку**

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями корекційної роботи з дітьми з затримкою інтелектуального розвитку.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами корекційної роботи з дітьми з затримкою інтелектуального розвитку.

Короткий огляд теми.

Затримка інтелектуального розвитку – це складне порушення, яке впливає на всі сфери психічного розвитку дитини. Корекційна робота спрямована на максимальне використання їхніх можливостей, розвиток компенсаторних механізмів та соціальну адаптацію.

Основні прояви:

- повільний темп розвитку – пізніше оволодіння мовою, ходьбою, самообслуговуванням.
- порушення пізнавальних процесів: уваги, пам'яті, мислення.
- порушення мовлення – відставання у формуванні всіх компонентів мовлення.
- порушення моторики – труднощі з координацією рухів, дрібною моторикою.
- труднощі у навчанні – труднощі з концентрацією уваги, запам'ятовуванням інформації, виконанням завдань.

Мета корекційної роботи:

- розвиток пізнавальних процесів: уваги, пам'яті, мислення, уяви.
- розвиток мовлення – формування фонетики, лексики, граматики, зв'язного мовлення.
- розвиток дрібної моторики – вправи для пальців рук, розвиток координації рухів.
- розвиток соціальних навичок – навчання взаємодії з іншими людьми, емоційної регуляції.
- формування навичок самообслуговування – навчання гігієнічним процедурам, орієнтації в просторі, користуванню предметами побуту.

Основні напрямки корекційної роботи:

- сенсорний розвиток – розвиток всіх видів чутливості (зорової, слухової, тактильної).
- розвиток моторики: загальної та дрібної.
- розвиток пізнавальних процесів: уваги, пам'яті, мислення.
- розвиток мовлення – формування всіх компонентів мовлення.
- соціально-комунікативний розвиток – навчання спілкуванню, співпраці, емоційній регуляції.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою інтелектуального розвитку (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою інтелектуального розвитку).

Питання:

1. Опишіть особливості дітей з затримкою інтелектуального розвитку.
2. Охарактеризуйте корекційну роботу з дітьми з затримкою інтелектуального розвитку

Лабораторне заняття № 13**Корекційна робота з дітьми з порушенням опорно-рухової системи**

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями корекційної роботи з дітьми з порушенням опорно-рухової системи.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами корекційної роботи з дітьми з порушенням опорно-рухової системи.

Короткий огляд теми.

Корекційна робота з дітьми, які мають порушення опорно-рухової системи, є комплексом заходів, спрямованих на покращення рухових функцій, розвитку самообслуговування, соціальної адаптації та повноцінного життя дитини.

Особливості дітей з порушеннями опорно-рухової системи:

- обмежені рухові можливості – складність або неможливість виконання певних рухів.
- порушення координації рухів – незграбність, труднощі з утриманням рівноваги.
- болі – хронічні або періодичні болі можуть обмежувати активність дитини.
- психологічні труднощі – низька самооцінка, ізоляція.

Мета корекційної роботи:

- розвиток рухових функцій – покращення сили, витривалості, координації рухів.
- формування навичок самообслуговування – навчання виконувати гігієнічні процедури, орієнтуватися в просторі, користуватися предметами побуту.
- розвиток пізнавальних процесів: пам'ять, увага, мислення, уява.
- соціалізація – формування навичок спілкування, адаптація до соціального середовища.

Основні напрямки корекційної роботи:

- лікувальна фізкультура (ЛФК) – спеціальні вправи для розвитку м'язів, суглобів, поліпшення координації рухів.
- масаж – сприяє поліпшенню кровообігу, зняття м'язових спазмів, зменшення болю.
- ерготерапія – навчання самообслуговуванню, використанню адаптивних пристосувань.
- психологічна корекція - робота над самооцінкою, подолання страхів, розвиток соціальних навичок.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням опорно-рухової системи (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням опорно-рухової системи).

Питання:

1. Опишіть особливості дітей з порушенням опорно-рухової системи.
2. Охарактеризуйте корекційну роботу з дітьми з порушенням опорно-рухової системи.

Лабораторне заняття № 14

Особливості корекційної роботи з дітьми з розладом аутистичного спектру

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями корекційної роботи з дітьми з розладом аутистичного спектру.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами корекційної роботи дітьми з розладом аутистичного спектру.

Короткий огляд теми.

Розлад аутистичного спектру (РАС) – це складне нейророзвиткове порушення, яке впливає на взаємодію з іншими людьми, поведінку, інтереси та способи навчання. Корекційна робота з дітьми з РАС є індивідуальним процесом, який вимагає комплексного підходу та залучення різних фахівців.

Основні особливості дітей з РАС:

- складнощі у соціальній взаємодії – труднощі з встановленням емоційного

контакту, розумінням невербальних сигналів, спільними іграми.

- порушення комунікації – затримка мовлення, ехолалія (повторення чужих слів або фраз), труднощі з розумінням абстрактних понять.
- обмежені, повторювані інтереси та поведінка – сильна прихильність до певних предметів або рухів, труднощі з адаптацією до змін.
- сенсорна чутливість – підвищена або знижена чутливість до звуків, світла, дотику.

Мета корекційної роботи:

- розвиток соціальних навичок – навчання взаємодії з іншими людьми, розуміння невербальних сигналів, спільних ігор.
- розвиток комунікативних навичок – формування мовлення, розширення словникового запасу, розвиток розуміння мови.
- корекція поведінки – зменшення частоти небажаних поведінкових проявів, формування позитивних моделей поведінки.
- розвиток адаптивних навичок – навчання самообслуговуванню, орієнтації в просторі, соціальним навичкам.

Основні напрямки корекційної роботи:

- поведінкова терапія (АВА) – систематичне застосування підкріплення для формування бажаної поведінки та зменшення небажаної.
- розвиток комунікації – використання альтернативних та допоміжних засобів спілкування, розвиток мовлення.
- соціальні навички – розвиток емпатії, розуміння соціальних норм, навчання спільним іграм.
- сенсорна інтеграція – робота з сенсорною чутливістю.
- ігрова терапія – використання ігор для розвитку соціальних навичок, комунікації та емоційного інтелекту.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з розладом аутистичного спектру (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з розладом аутистичного спектру)

Питання:

1. Опишіть особливості дітей з розладом аутистичного спектру.
2. Охарактеризуйте корекційну роботу з дітьми з розладом аутистичного спектру.

Лабораторне заняття № 15

АВА-терапія у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектра

Мета: ознайомити здобувачів освіти із застосуванням АВА-терапії у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектра.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами АВА-терапії дітей з розладом аутистичного спектра.

Короткий огляд теми.

АВА-терапія (прикладний аналіз поведінки) – це один з найефективніших методів корекції поведінки у дітей з розладом аутистичного спектра (РАС). Цей метод базується на наукових принципах навчання і дозволяє сформувати у дитини нові навички та зменшити небажані поведінкові прояви.

АВА-терапія фокусується на конкретних поведінкових цілях, таких як:

- розвиток комунікації – навчання вимовляти слова, фрази, використовувати

жести, альтернативні засоби спілкування.

- соціальні навички – навчання взаємодії з іншими людьми, розуміння соціальних сигналів, участі в спільних іграх.
- самообслуговування – навчання гігієнічним процедурам, прийому їжі, одяганню.
- академічні навички – навчання лічби, читання, письма.

Основні принципи АВА-терапії:

- індивідуальний підхід – кожна дитина має свою індивідуальну програму, яка розробляється з урахуванням її особливостей.
- позитивне підкріплення – бажана поведінка заохочується, а небажана ігнорується або замінюється на бажану.
- систематичний аналіз – постійний моніторинг прогресу дитини та внесення змін до програми за необхідності.
- структурована освіта – заняття проводяться в структурованому середовищі, що допомагає дитині краще сприймати інформацію.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати заняття на основі АВА-терапії, орієнтоване на дітей з розладом аутистичного спектру (особливості розвитку дитини на вибір здобувача вищої освіти).

Питання:

1. Опишіть основні принципи АВА-терапії.
2. Охарактеризуйте корекційну роботу з дітьми з розладом аутистичного спектру із застосування АВА-терапії.

Лабораторне заняття № 16

Використання сенсорної інтеграції у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектра

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями використання сенсорної інтеграції у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектра.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами використання сенсорної інтеграції у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектра.

Короткий огляд теми.

Сенсорна інтеграція – це процес, під час якого мозок організовує сенсорну інформацію, отриману від тіла і навколишнього середовища. Для дітей з розладом аутистичного спектра (РАС) часто характерні порушення сенсорної обробки, що проявляються у гіпер- або гіпочутливості до різних сенсорних стимулів (звуки, світло, дотики тощо). Тому використання методів сенсорної інтеграції є важливою складовою комплексної корекційної роботи з цією категорією дітей.

Методи сенсорної інтеграції в роботі з дітьми з РАС:

- сенсорна дієта – створення індивідуального плану, який включає в себе створення комфортного сенсорного середовища, використання сенсорних іграшок та занять для задоволення сенсорних потреб дитини.
- сенсорна кімната – спеціально обладнане приміщення, яке містить різноманітні сенсорні матеріали та обладнання для стимуляції різних сенсорних систем.
- заняття з сенсорними інтеграційними приладами – використання спеціальних приладів (гойдалки, гірки, м'ячі тощо) для стимуляції вестибулярної, пропріоцептивної та тактильної систем.
- заняття з використанням різних матеріалів – використання піску, води, різних текстур для стимуляції тактильної системи.
- заняття з елементами рухової активності – використання вправ на баланс, координацію, силу для розвитку вестибулярної та пропріоцептивної систем.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати заняття на основі сенсорної інтеграції, орієнтоване на дітей з розладом аутистичного спектру (сенсорна система, у якій спостерігаються порушення, та особливості порушення на вибір здобувача вищої освіти).

Питання:

1. Охарактеризуйте особливості сприймання і оброблення сенсорної інформації дітьми з розладом аутистичного спектра.
2. Опишіть методи сенсорної інтеграції у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектра.

Лабораторне заняття № 17

Особливості корекційної роботи з дітьми з синдромом Дауна

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями корекційної роботи з дітьми з синдромом Дауна.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами корекційної роботи з дітьми з синдромом Дауна.

Короткий огляд теми.

Корекційна робота з дітьми, які мають синдром Дауна, є важливим аспектом їхнього розвитку та інтеграції в суспільство. Цей процес вимагає індивідуального підходу, врахування специфічних особливостей кожної дитини та постійної співпраці з родиною.

Основні особливості корекційної роботи:

- раннє втручання. Чим раніше розпочати корекційні заходи, тим ефективнішими будуть результати.
- комплексний підхід. Робота проводиться за різними напрямками: мовлення, пізнання, рухова активність, соціальні навички тощо.
- індивідуалізація. Програми розробляються з урахуванням індивідуальних потреб і темпів розвитку кожної дитини.
- позитивне підкріплення. Заохочення успіхів і мінімізація негативної оцінки сприяють мотивації дитини.
- співпраця з родиною. Родина є важливим партнером у процесі корекції, тому важливо залучати її до занять і консультувати щодо особливостей розвитку дитини.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з синдромом Дауна (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з синдромом Дауна).

Питання:

1. Охарактеризуйте особливості корекційної роботи з дітьми з синдромом Дауна.
2. Опишіть характерні особливості дітей з синдромом Дауна.

Лабораторне заняття № 18

Корекція небажаної поведінки у дітей методами АВА-терапії

Мета: ознайомити здобувачів освіти з методами корекції небажаної поведінки в АВА-терапії.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними методами корекції небажаної поведінки в АВА-терапії.

Короткий огляд теми.

АВА-терапія (Прикладний Аналіз Поведінки) – це науково обґрунтований метод, який

використовується для вивчення та зміни поведінки. Він широко застосовується для дітей з різними діагнозами, зокрема, з аутизмом, синдромом Дауна та іншими розладами розвитку.

Ефективність АВА-терапії у корекції небажаної поведінки:

- індивідуальний підхід. Кожна дитина отримує програму, яка розроблена спеціально для неї, з урахуванням її індивідуальних потреб та особливостей.
- систематичний аналіз. Поведінка дитини ретельно спостерігається та аналізується для визначення причин небажаної поведінки та розробки ефективних стратегій зміни.
- позитивне підкріплення. Наголос робиться на заохоченні бажаної поведінки за допомогою винагород, що сприяє її закріпленню.
- структурована середовище. Створення передбачуваного та структурованого середовища допомагає дитині краще розуміти очікування та правила.

Основні принципи АВА-терапії:

- поведінка вимірюється – кожна поведінка, як бажана, так і небажана, фіксується та кількісно оцінюється.
- поведінка має причину – небажана поведінка виникає не просто так, а має свої функції.
- поведінка може бути змінена. за допомогою певних процедур можна змінити як частоту, так і форму поведінки.

Етапи корегування небажаної поведінки:

- визначення функції поведінки. Спочатку терапевт визначає, яку потребу задовольняє небажана поведінка (наприклад, отримання уваги, уникнення завдання).
- розробка альтернативної поведінки. Потім розробляється більш прийнятна поведінка, яка допоможе дитині задовольнити ту саму потребу.
- систематичне навчання. Дитину навчають новій поведінці за допомогою чітких інструкцій, моделей та позитивного підкріплення.
- зменшення підкріплення небажаної поведінки. Одночасно з навчанням нової поведінки, зменшується підкріплення небажаної поведінки.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати матеріал щодо корекції небажаної поведінки у дітей методами АВА-терапії (підготуватися до ведення дискусії щодо корекції небажаної поведінки у дітей методами АВА-терапії).

Питання:

1. Охарактеризуйте етапи корегування небажаної поведінки методами АВА-терапії.
2. Обґрунтуйте ефективність використання методів АВА-терапії у корекції небажаної поведінки.

Лабораторне заняття № 19

Застосування методики Монтесорі у корекційній роботі

Мета: ознайомити здобувачів освіти із застосуванням методики Монтесорі у корекційній роботі

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами застосування методики Монтесорі у корекційній роботі.

Короткий огляд теми.

Методика Монтесорі, розроблена італійським педагогом Марією Монтесорі, традиційно використовується в дошкільному вихованні для стимулювання допитливості та самонавчання дітей. Однак, її принципи та підходи виявилися надзвичайно ефективними і в корекційній роботі з дітьми, які мають різні особливості розвитку.

Основні принципи:

- індивідуальний підхід. Кожна дитина розвивається в своєму темпі. Монтесорі-середовище дозволяє кожній дитині обирати заняття відповідно до своїх інтересів та можливостей.
- самостійна робота. Діти активно залучаються до процесу навчання, що сприяє розвитку самостійності, відповідальності та внутрішньої мотивації.
- сенсорний розвиток. Спеціальні матеріали та вправи допомагають розвивати всі п'ять органів чуття, що є основою для пізнання світу.
- структуроване середовище. Організоване та передбачуване середовище допомагає дітям з особливими потребами відчувати себе більш впевнено та комфортно.
- позитивне підкріплення: Успіхи дитини постійно заохочуються, що підвищує її самооцінку та мотивацію до подальшого навчання.

Використання методики Монтесорі в корекційній роботі:

- розвиток дрібної моторики. Спеціальні вправи з використанням Монтесорі-матеріалів допомагають розвивати координацію рухів пальців, що важливо для письма, малювання та інших навичок.
- розвиток мови. Гра з мовними матеріалами, такими як шорсткі літери, сприяє розвитку фонематичного слуху та звукової аналізу.
- розвиток математичних уявлень. Матеріали Монтесорі допомагають дітям освоїти поняття числа, величини, форми, що є основою для розвитку математичних здібностей.
- розвиток соціальних навичок. Спільна робота з матеріалами в групі сприяє розвитку комунікативних навичок, співпраці та взаєморозуміння.
- розвиток сенсорної інтеграції. Спеціальні вправи допомагають дітям краще сприймати та обробляти сенсорну інформацію, що важливо для розвитку когнітивних функцій.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати заняття на основі методики Монтесорі.

Питання:

1. Охарактеризуйте основні принципи методики Монтесорі.
2. Опишіть використання методики Монтесорі в корекційній роботі.

Лабораторне заняття № 20

Групова робота з дітьми з особливими освітніми потребами

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями групової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Ознайомитись з основними принципами групової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Короткий огляд теми.

Групова робота є важливим компонентом освітнього процесу для всіх дітей, особливо для тих, хто має особливі освітні потреби (ООП). Вона дозволяє дітям розвивати соціальні навички, вчитися співпрацювати, а також отримувати підтримку від однолітків.

Переваги групової роботи для дітей з ООП:

- соціалізація. Діти з ООП мають можливість взаємодіяти з іншими дітьми, розвивати навички спілкування та співпраці.
- мотивація. Спільна діяльність створює атмосферу змагальності та підтримки, що мотивує дітей до навчання.

- розвиток комунікативних навичок. Діти вчаться висловлювати свої думки, слухати інших, доводити свою точку зору.
- підвищення самооцінки. Успіхи в груповій роботі сприяють підвищенню самооцінки та впевненості в собі.
- розвиток кооперативних навичок. Діти вчаться працювати в команді, розподіляти обов'язки, досягати спільних цілей.

Організація групової роботи з дітьми з ООП:

- створення невеликих груп. Групи повинні бути невеликими, щоб кожна дитина могла отримати достатню увагу.
- чітке формулювання завдань. Завдання повинні бути конкретними, зрозумілими та адаптованими до можливостей дітей.
- вибір відповідних активностей. Активності повинні бути цікавими, різноманітними та відповідати віку та інтересам дітей.
- наявність підтримки вчителя. Вчитель повинен надавати необхідну підтримку та допомогу кожній дитині в групі.
- створення позитивної атмосфери. Важливо створити атмосферу довіри, взаєморозуміння та підтримки.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

Підготувати групове корекційне заняття (тема заняття на вибір здобувача освіти).

Питання:

1. Охарактеризуйте основні принципи групової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
2. Опишіть організацію групової роботи з дітьми з ООП.

РОЗДІЛ 3 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Вид контролю: 3 курс 6 семестр залік.

Методи контролю

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни оцінює:

- ✓ участь здобувачів вищої освіти в обговоренні питань, винесених на лабораторні заняття;
- ✓ вирішення ситуаційних завдань та проблемних ситуацій;
- ✓ самостійна підготовка та представлення завдань за темою лабораторного заняття.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота 2 семестр																				Підсумковий тест (залік)/модульні контролю	Сума
Змістовий модуль																					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20		
2	2	2	3	2	5	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	2	2	4	4	40	100

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти.

За виконання завдання здобувач вищої освіти отримує бали:

	Короткий зміст завдання	За якісне оформлення завдання, його виконання	За відповіді на запитання	Всього балів
Тема 1 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо практичного застосування базових понять та термінів корекційної педагогіки (підготуватися до ведення дискусії щодо базових понять та термінів корекційної педагогіки).	1	1	2
Тема 2 (2 год).	Підготувати різні засоби налагодження співпраці з дітьми з особливими освітніми потребами (засоби та методи на вибір здобувачі вищої освіти).	1	1	2
Тема 3 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо особливостей діагностування дітей з особливими освітніми потребами (підготуватися до ведення дискусії щодо особливостей діагностування дітей з ООП)	1	1	2
Тема 4 (2 год).	Продемонструвати вміння визначати рівень розвитку дитини за заданими параметрами і на основі діагностики скласти індивідуальну програму розвитку.	2	1	3
Тема 5 (2 год).	Презентувати одну з корекційних програм розвитку дітей з особливими	1	1	2

	освітніми потребами (корекційна програма на вибір здобувача вищої освіти).			
Тема 6 (6 год).	Підготувати та провести заняття з сенсорної інтеграції(вік дитини та порушення у сфері сенсорної інтеграції на вибір здобувача вищої освіти).	4	1	5
Тема 7 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням мовлення (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням мовлення).	2	1	3
Тема 8 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням зору (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням зору).	2	1	3
Тема 9 (4 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням слуху(підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням слуху).	2	1	3
Тема 10 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою психічного розвитку (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою психічного розвитку).	2	1	3
Тема 11 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою емоційно-вольового розвитку (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою емоційно-вольового розвитку).	2	1	3
Тема 12 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою інтелектуального розвитку (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з затримкою інтелектуального розвитку).	2	1	3
Тема 13 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням опорно-рухової системи (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з порушенням опорно-рухової системи).	2	1	3

Тема 14 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з розладом аутистичного спектру (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з розладом аутистичного спектру).	2	1	3
Тема 15 (2 год).	Підготувати та провести заняття на основі АВА-терапії, орієнтоване на дітей з розладом аутистичного спектру (особливості розвитку дитини на вибір здобувача вищої освіти)	3	1	4
Тема 16 (2 год).	Підготувати та провести заняття на основі сенсорної інтеграції, орієнтоване на дітей з розладом аутистичного спектру (сенсорна система, у якій спостерігаються порушення, та особливості порушення на вибір здобувача вищої освіти)	3	1	4
Тема 17 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо корекційної роботи з дітьми з синдромом Дауна (підготуватися до ведення дискусії щодо корекційної роботи з дітьми з синдромом Дауна).	1	1	2
Тема 18 (2 год).	Підготувати та презентувати матеріал щодо корекції небажаної поведінки у дітей методами АВА-терапії (підготуватися до ведення дискусії щодо корекції небажаної поведінки у дітей методами АВА-терапії).	1	1	2
Тема 19 (2 год).	Підготувати та провести заняття на основі методики Монтесорі.	3	1	4
Тема 20 (2 год).	Підготувати та провести групове корекційне заняття (тема заняття на вибір здобувача освіти)	3	1	4
Всього за аудиторні заняття				60

Модульний контроль проходить у формі тестування:

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 20 запитань різної складності: рівень 1 – 10 запитань по 0,8 бали (8 балів), рівень 2 – 6 запитань по 1 балу (6 балів), рівень 3 – 4 запитання по 1,5 бали (6 балів). Усього – 20 балів за один модульний контроль.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно, з можливістю повторного складання	не зараховано, з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	не зараховано, з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Григус, І. М., Крук, І. М. (2022). Сенсорна інтеграція дітей з раннім аутизмом. *Rehabilitation and Recreation*, (11), 102–110.
2. Зозуля І. Є., Бухрякова М. М. Ава-терапія як один з корекційних методів для роботи з дітьми з аутизмом. *Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference «Topical Problems of Modern Science and Possible Solutions»* (September 30, 2017, Dubai, UAE). 2017. №10 (26). Vol. 3. С. 45–51.
3. Манеліс Н.Г. Ранній дитячий аутизм. Психологічні и нейропсихологічні механізми. *Школа здоров'я*. 2019. №2. С.6–21.
4. Миронова С. П. Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2020. 176 с.
5. Шкарлатюк К. І. Патопсихологія : навч. посіб. / Волинський національний університет імені Лесі Українки, факультет психології, кафедра практичної психології та психодіагностики. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 155 с.

Допоміжна

6. Додзіна О.Б. Психологічні характеристики мовного розвитку дітей с аутизмом. *Дефектологія*. 2014.№6. С.44–52.
7. Засенко В. В. До проблеми особистісного підходу у навчанні дітей з порушеннями психофізичного розвитку. *Дидактичні та соціальнопсихологічні аспекти корекційної роботи*: Наук.- метод. зб.: Вип. 8. Київ : Наук. світ, 2016. С. 85–88.
8. Мухіна А. Ю. Особливості використання прикладного аналізу поведінки в роботі з дітьми, які мають аутистичний спектр порушень. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2018. № 1(1). С. 228–235.